

troligen hastigare om korfstopningen skett under högtryck.

”Kultur är hvad som återstår sedan man glömt allt hvad man läst”

”Svenskarne stå högre i kunskaper än i kultur”.

18 september ±0 Riktigt nedrigt kallt och det är oanständigt vid denna årsens tid. Som jag nu snart fyller 61 år tänker jag följa den store (skojaren) P.P. W's exempel och lägga mig till med ytterrock, som jag ej haft sedan jag slutade att vara schangtil karl – till att börja med, tills jag blir 70 år en lätt vårrock. Jag telefonerade idag till min ohängde skraddare för att fråga om priset – 70 kronor om den skall vara skaplig. Är det skapligt? Nej då reser jag till Stockholm der kan jag få en färdigsydd med svajig soutenörsnitt för 30 kronor och vischar upp resten. Rock, resa och Vischning skrifer jag upp på ”Kläders Konto” så slipper jag belasta det tråkiga ”Rummels Konto” med en så stor summa. Jag sörjer nemligen aldrig öfver den begångna synden utan öfver att den skall skyldra i kassaboken.³⁾

Det står nästan dagligen i tidningarna råd om huru man skall kunna lefva sparsamt

– för min egen del har jag funnit att ingenting befodrar denna dygd så mycket som att ”föra böcker” öfver sina utgifter – ej bara kassabok utan äfven en hufvudbok så att man kan få en öfverblick af hvad allting går till under året och årens lopp – besväret härmed är obetydligt – kassakladden föres i almanackan och fördelningen af utgifterna på olika konti tar i anspråk en qvart i månaden och ett par timmar på nyåret, och genom denna lilla tidsuppoffring är jag öfvertygad om att jag sparar in minst ett par hundra kronor om året det vill säja 16%. beroende på att jag rent af skäms för att bokföra slarf, såsom groggar, karameller, sockerdricka med mera. En annan fördel med bokföring är att man vid årets slut får veta hvad allting kostat, så att man kan se på hvilka laster man bör knåpa in. För närvarande är det små pepparkakor, så kallade vägglöss som jag finner att jag extravagarer i – det är ju för galet att sätta i sig för 20 kronor dåliga pepparkakor^{x)}, som man till på köpet får ondt i magen af. En skuggsida av bokföringen är att man ej fullt kan njuta af synden då man vet att man måste skriva upp hvad den kostat

^{x)} Mera, än hvad en hel månads mat går till.

Bönder tyckas lida af potatissjukan. Min närmaste granne, en förmögen rackare, var egare af en gudomligt vacker ekbacke, beväxt med unga omkring alntjocka ekar, en prydnad för hela trakten och mest för hans egen eleganta villa; nu har han kalhuggit en stor del af parken för att få ved (frisk kärnek till ved!) och tänker sätta potatis på platsen. Veden inbringade ej nämnvärt mer än hvad dess huggande och stubbarnes bortsprängande kostade, och potatisen kommer väl ej att rendera mer än ett par tior på den steniga magra jordlappen – så inte gjorde gubben någon lysande affär allrahelst som villan, som skall säljas vid hans död – han är 83 år gammal, har förlorat högst betydligt i värde, hvilket innerligt gläder mig.

En annan oxen – han är nu goattlänning så att man kan tro honom om allt – köpte för någon tid sedan en förtjusande belägen villa, hvars förnämsta prydnad var en gammal ståtlig ek omgifven af en liten välskött gräsrundel, besatt med nätta trädgårdsmöbler, det hela öfverdådigt trefligt, och nu har kadavret grävt upp rundelen, stor som ett salsgolf, och satt potatis! I skuggan af den stora eken – och öfverallt rundt de trefliga röda ”egna hems” stugorna – potatis, ingenting annat än potatis, inga grönsaker icke en blomma. – Jag vånne faen tog Jonas Alströmer.

19 september ± 0 ”There is nothing that succeeds so well in this world as success” – Hade ej Karl XII stupat vid Fredrikshald så hade han eröfrat Norige och varit Sveriges största kung; hade Karl den X gått i plurret i Stora Bält hade han väl ansetts som ett dårhushjon.

Bernhard Shaw yttrar om suffragetternas tvångsmatning: ”Det är olagligt och grymt att martera dem med tvångsmatning, men fullkomligt lagligt att tillåta dem att svälta ihjäl sig om de ha lust ”dertill”.

Om friheten kan förvärfvas genom dylika svältkurer, kommer naturligtvis hvarenda brottsling att försöka sig på saken – De flesta fångar äro förresten ej större brottslingar än dessa megäror som försöka sätta eld på barnkammare och teatrar – tänk på Opera Comiques brand.

”Det är inkonsekvens i, att, om doktor Crippen försöker svälta ihjäl sig, samhället säger: ”svält ihjäl och ”be damned” – men om de unga mordbrännerskorna göra det är det regeringen som blir ”damned” – men samhället är nu en gång för alla inkonsequent.

Då suffragetterna under sina urfåniga bataljer med de björnstarka Londonpoliserna, hvarunder naglarna mest användas som vapen, söka slita sig lösa efter att ha blifvit arresterade, kan det ej undgås att de emellanåt få blåmärken på sina vackra armar, som sedan på derföre enkom arrangerade meetings, blottas för att visa huru Britiska män behandla Britiska qvinnor – man kan må illa öfver dylik humbug.

Det är förresten egendomligt att qvinnor äro så ömtåliga om sina armar – på våra kan det ju dunkas hur mycket som helst utan att det gör något – Hilma Sofia som ju är en respektingifvande för att ej säga skräckinjagande företeelse säger, att hon ej skulle vara rädd för att slåss med hvilken karl som helst, förutsatt att han ej kom åt hennes armar, och dock äro dessa så grofva som pumpstockar – nej, det här går ej: Det är nu fasan att så fort jag blir kall om nypan är det nog omöjligt att hålla i pennan.

Vatyx om den finska köksan, sedemera riksdagsqvinnan som sade att: "Vi ska ha rösträtt om vi så ska vada igenom männens blod".

Af alla qvinnor äro derför Finska mig minst sympatiska, hårda, andligt kalla, målmedvetna och dertill notoriskt anlagda för perversitet – Danskorna tycker jag kanske bäst om – de äro "mennerskeliga" och glada och så äro de ju i ett ytterst viktigt afseende bättre utrustade än alla andra – efter hvad Holger Drachman påstod i sitt famösa tal på Roadhuset. Hans omdöme ^{x)}

Då Drachman en gång råkade säga att han "till syvende og sist" blef gift med den qvinna som han disponerade vid sin död, röko de svenska tidningarne af C.D.W. typer på honom för det att han stod och skröt med att han varit gift sju gånger – de åsnorna hade ej reda på att det danska uttrycket "til syvende og sist" är liktydigt med "till sist" "allas vår Daniel" försvarade vid detta tillfälle sin vän Drachman med indignation – mycket bra förresten – och fick naturligtvis sjelf sitta emellan. Jag tillskref honom anonymt på ett brefkort: "O, Daniel, Daniel, nu har du allt kommit, om ej i lejonkulan, så i räflyan" – "En Karl".

Drachmann var utan tvifvel liten smula

^{x)} Påverkades dock måhända af hans varma patriotism.

operettfigur, men det var ruff i honom och det är en egenskap att sätta värde på! ^{x)}

20 september ± 0 – skarp frost i natt så faderväl små svampar! Ni ha gifvit mig 23 goda middagar utom alla de räfvamål jag försett grannarna med. Som svampfrågan är af stor nationalekonomisk betydelse – det rör sig om många millioner som förkomma till ingen nytta, borde de olika länens hushållningssällskap skicka ut kringresande svampkännare, som i hvarje socken instruerade ungdomen – de gamla träskallarna äro omöjliga, hvarjemte kurser i svampkännedom borde anordnas för folkskollärare. En framstående Polsk turist, som nyligen intervjuades, uttryckte sin förvåning öfver att man här i Sverige öfverallt utefter landsvägarna sågo massor af präktiga svampar som ingen tog vara på, under det att Polacker nästan skulle råkit i lufven på hvarandra för deras skull.

På murmanska kusten insaltar hvarje familj under sommaren och hösten tusentals med svamp, mest soppar,

^{x)} Då vännen Åborn, som drack som en svamp, fick sin första fluga döpte jag honom till Amanita Muscaria á brandgula flugsvampen – förut hette den latmasken dragankaret. – också af mig.

sedan förtäras till hvarje mål, ersättande potatis som ej växer deruppe ofvan polcirkeln.

Då jag var skotte i tiden och fjantade ikring i kjortlar (mina egna) gjorde jag med bataljonen en fältmarsch i Kent, hvarvid jag frapperades af att all okynnesfånad – pojkar, småjantor, småbarn – och äfven gubbar, gummor och arbetsdugligt folk flätade halm, hvari de voro så slängda att de fortsatte dermed äfven då de halfspringande och helgapande följde truppen – Ja, jantor flätade till och med då de pussa´oss. Flätorna såldes sedan till halmhattsfabriker och inbringade afsevärda summor, förmodar jag. Skulle det ej gå att införa detta handarbete i Sverige – det lyckas väl ej emedan svensken tyckes vara oförmögen att tillgodogöra sig små biinkomster, höns och kaninafvel, biskötsel, svampinsamling etc.

En likblek skotte stod på ett gungande ångbåtsdäck och mådde synbarligen mycket illa. En sjöstark Engelsman som tyckte synd om honom, gaf honom det rådet att sticka fingrarna i halsen för att lätta magen – med slocknande blick hviskade skotten: "Nae it´s whiskey".

Gamla Pella L. var så sjösjuk att hon fick qväljningar vid anblicken af en sjöofficer.

Ett minne från min barndom: Tant P—e, en i många afseenden remarkabel dam, svälte sin gubbe under några års tid tills hon af hushållspengarna lyckats skrapa ihop 1000 riksgälds, med hvilka hon reste till Paris och skaffade sig ett garnityr af de charmantaste löständer – det är nu sextio år sedan. Då hon efter väl förrättat ärende reste hem gick sjön hög på Östersjön mellan Lübeck och Stockholm med den för sjösvaga personer vanliga påföljden, neptunioffer, och gumman kom hem lika tandlös som hon rest ut – minus sin tusenlapp, så det blef att svälta gubbstackaren några år till – ty inte gaf hon sig, tant P—e.

Strängt konservativt anlagd, åt hon alltid, enligt gammal god svensk sed, ärter och fläsk om Torsdagarne, hvarefter hon bestämdt afhöll sig från sällskapslif och teatrar, som hon annars var mycket road af – Torsdagsaftnarne

egnade hon år maken och hemmet, som då blef en Fingalsgrotta i miniatyr.

Under stark sjögång sitter en ytterligt medtagen dam på en däcksoffa, och med ansigtet nedpressat i hennes sköte ligger en nära nog döende herre framstupa. En sjöstark dam säger deltagande: ”Det är ledsamt att se fruns man lida så” - Det är inte min man – ååh – jag har aldrig sett karlen förr, ååh”

Smala biffen, det lilla kräket som jag hade hem med mig till Europa från Kamerun var också sjösjuk men var så renligt anlagd att han för hvar gång noggrandt slickade i sig hvad han levererat till stor vanda för de passagerare som voro i det kritiska stadiet. Sitt namn hade den lille gycken fått af att negrerna kalla alla stora djur för ”big beef” och alla små för ”small beef” hvilket senare försvenskats till smala biffen.⁴⁾

Sjösjukan beror på en fortsatt blodminskning i hjernan orsakad av tyngdkraftens och inertiens kombinerade inverkan derföre befinna sig sjösjuka personer bättre i liggande ställning. För kortare resor är en lindrig fylla att rekommendera.

Karlar äro mindre sjösjuka än qvinnor emedan de hafva starkare hjernor – Ett slående bevis harför var att på resan till Africa, mådde vi män förträffligt under det att qvinnorna och missionärerna och assesor Ribow höllo på att gå åt. Stackars Ribow, han hade knappast hunnit i land förrän han blef skjuten midt i planeten af en neger, som misstog honom för Guvernör Leist som han ville åt.

På tal om smala biffar och Ribow kommer jag att tänka på Africa och drar följande lilla jagthistoria som ger ett ovedersägligt bevis på djurens intelligens. Jag gick en söndag morgon ut i plantaget för att försöka få tag i något ätbart till middagen och jag hade ej vankat der länge förrän jag i toppen på ett bomullsträd fick se e lita apa – Jag lade an och skulle just trycka af då jag till min ytterliga förvåning fick se hur han vinkade med ena handen under det att han med den andra pekade nedåt, der en stor mandrill satt och sof i skymundan – som jag naturligtvis sköt såsom mera matnyttig.

21/9 ± 0 Det är välgörande att se verkligt uppsluppet glada människor. Stinsens moster

har dött och nu får han ärfva åtskilliga långsjalar. Hela familjen var i feststämning då gubben, iförd spritt ny habit, sydd af skräddar Svedling som i och för detta ansvarsfulla värf hållits instängd och lagom nykter i tre dar, afreste norrut till begrafningen. Samtidigt som hans tåg rullade bort, afgick ett annat söderut med hans unga döttrar som, idel solsken, i de rödblommiga ansigtena skulle in och se på svajiga hattar en förtjusande bild af oblandad lycka och glädje. Ja detta var nu verkligt lyckliga människor, men riktigt yr, tokstollig glädje träffar man knappast på annat än hos negerlafvar som fått sig en opåräknad fridag och hos gräsenklingar.

Storstadslif. Scenen en elegant förlustelselokal i Berlin. Distinguerade herrar och svajiga damer – champagnen flödar och glädjen står högt i tak. Plötsligt uppträder en hofmästare på tribunen hållande ett litet föremål i handen äskar ljud och säger: "Entschuldigen sie mir meine Herren und Damen, ein Ehering ist gefunden" – alla herrarne börja

med bekymrad min gräva i väst och byxfickor.

Stinsen, den godmodiga eleganten, blef en gång lite förargad på mig, då jag frågade om hans gamle trotjenare Björklund någonsin var nykter? – ”Du pratar, jag har sett honom nykter flera gånger” brummade den gode husbonden. – De hade kamperat tillsammans under tolf års tid.

22 september ± 0 Tråkig söndag igen.

Fråga till herrar målare: Hur kommer det sig att de unga fraicha bondflickornas halsar skifta i brungrönt? Man observerar detta bäst om söndagarne då de små sötnosarna tvättat större delen af ansigtet så att den rosiga hyn skarpt sticker af mot den mörka bakgrunden – som kemist kan jag ej förklara hvilken lortblandning som frambringar denna patina.

Pigor och svampar böra serveras så varma som möjligt så att deras arom får göra sig fullt gällande.

På skandinaviska klubbens baler i London blefvo vi vemodiga af hemlängtan då den från Old Sweden så välkända doften (modifierad negerlukt) spred sig från de svenska ungmörna.

Doktor Kleen påstår att svenskorna

näst negresserna anses för ”lifligast” i U.S.A.

Jag kom en gång in i en cigarrbod där maduran var starkt parfymrad – Då jag sade att hon luktade patchouli blef hon arg och skrek att om jag voro hälften så renlig som hon så kunde jag vara glad, knölföda.

Jag har begått ett busstreck idag. På min morgonpromenad mötte jag bortåt en halfmil från Vrena en stor tjock nämndemannamor som eldröd i ansigtet och med en stor stinn nattsäck, sträfvade landsvägen framåt. Då hon fick se mig frågade hon hvad klockan var. Jag ljög en halftimme och med ett ”Kors i jösse namn! Å ja som ska med tåge” hifva hon opp kjortlarna och dängde iväg så att hennes trinda ben i hvita ullstrumpor gingo som trumpinnar – Hon kom bortåt en timme för tidigt till tåget och jag fann henne i fullkomligt upplösningstillstånd i väntsalen, nedrigt, men roligt.

23 september ~~± 0~~ - Nej det har ju händt något - en ruskig olyckshändelse. En full drängpojke som envisades att, emot jernvägskarlarnes varning – de borde ha förhindrat honom med våld – stappla banlinien framåt till sitt hem,

blef öfverkörd och bokstafligen sliten i stycken. Tåget stoppades och konduktörerna plockade ihop det kringströdda eländet, samt förde det till Vrena der det inlades i godsmagasinet, och der ligger det ännu, ty både far och mor äro så stupfulla efter ett födelsedagsgille att de ej kunnat afhemta det. Treflig familjeinteriör. Fadern en liten pigg och dugtig karl, skraddare till yrket, super på skarpen periodvis, hvarunder hans hustru träget hjälper honom att få slut på varorna, men är dessemellan en mycket duglig arbetare som arbetat sig upp till komparativt välstånd, fastän han skaffat 11 barn till verlden som arta sig bra med undantag af den förolyckade stackaren, som supit blindt ända sedan han "gick fram". Nu komma naturligtvis nykterhetsfanatikerna att skräna och säga att faderns dryckenskapsbegär gått i arf till sonen, men detta är ej sannt, ty för det första är dryckenskapslasten ej ärftlig och för det andra söp ej fadern då denna son hopfuskades. Orsaken till pojken superi är troligen att han vuxit upp i en supig miljö, och der fått smak för lasten – De äldre sönerna som lemnade hemmet innan far och mor kommit i så lyckliga omständigheter att

de kunde börja suppa på alvar, lära vara ordentliga karlar – huru det går med småttingarne får framtiden utvisa – förmodligen åt skogen.

Somliga nykterhetsfanatici påstå att barn som aflats af för tillfället rusiga föräldrar i framtiden bli bekajade med dryckenskapslasten – Ruskigt perspektiv för våra fideikommissarier som väl i allmänhet startats på bröllopsnatten då föräldrarna som oftast äro mer eller mindre på nocken.

Fyllhundarne ha förryckt hela nykterhetsrörelsen i det att nykterhetsfanatikerna vilja pålägga det öfriga samhället en i praktiken utförbar tvångslagstiftning istället för att det vore bra mycket enklare att som sinnesrubbade ta hand om dårarne, ty de äro ej annat, tills de äro botade eller om detta ej lyckas, för alltid.

24 september ± 0 Stinsmora är inte så dum som hon ser ut. Jag läste lite matematik med dotra hennes igår – O du milde en sådan gås – hon borde ha ris i sin bedårande stuss, hvilket jag sade henne. På aftonen skickade morsan upp till mig, som belöning

en pyts med höns med ris – ser ut som en tanke – I språk är jäntan, som sagt, ej dum.

25 september ± 0. Apropos dårar som jag skref om i förrgår. Den vackra norska fru G. som faktiskt såg lite halfgalen ut, ville nödvändigt, under ett besök i Stockholm, bese Konradsberg. Vi togo en åkaredroska och foro dit, och som det var ohyggligt halt högg jag henne kraftigt i armen då vi skulle in genom porten. "Är hon våldsam" frågade den gamle portvakten afsides. "Ja" sa jag. Frun visste inte om hon skulle bli arg eller skratta.

Ni har det allt bra bekvämt här på Carlsvik, med Långholmen, Grubbens gård och Konradsberg som närmaste grannar – det blir nu så godt som inga flyttningskostnader i framtiden sa Palmcrantz.

Då vi en gång skänkte en hop skräp, gipsbyster, visitkortsbrickor och dylikt till bazaren för idiothemmet var det en ann´ jävel som sade att detta ej kunde betraktas som välgörenhet utan endast som en förständig omtanke om vår egen framtid.

Bazaren gick förresten briljant, inbringade en massa pengar af hvilka vi, hrr donatorer och de medverkande damerna

och herrarna söpo opp lejonparten. Men "man skall ju ej binda till munnen på oxen som tröskar" – "Om din ox faller i brunnen så gif honom att dricka" står det i Bibeln.

26 sept. ± 0 Den hygglige Einar K. har på ett bräde fått fördubblad aflöning vid jernvägen och det första det nötet gör är att hyra våning – ensamma pojken – och köpa sig ett större möblemang, på krita förstås. Ensamt salonsmöbeln går till bortåt 1000 kronor – Vafaen ska drullen med salon och salonsmöbel? Skuldsatt är han förut, och nu blir det ytter värre, så att han en följd af sina bästa ungdomsår får lefva smolhaus för nöjet att få skryta inför småstadsbrackorna – äkta svenskt.

Då min hygglige vän L. i Nyköping fick det så pass i ekonomiskt afseende att han kunde gifta sig med sin snälla fästmö - De voro redan halfgamla och hade varit förlofvade i 10 -12 år – hyrde de sig två rum och kök att kuttra i. Häröfver runkade Tärnötanterna på hufvudet och gaf uttryck

åt sitt starka ogillande af deras dåraktiga lättsinne, som inte väntade ett eller annat år, så att de kunde skaffa sig åtminstone 3 rum och kök – De åldrande turturdufvorna kuttrade emellertid på i sitt lilla bo, som under flera års tid förblef barnlöst, ända tills omständigheterna väsentligen förbättrades, hvarefter ungarne kommo slag i slag – äldsta sonen heter Jonas – kan man tänka sig något sådant - jag menar som att heta Jonas, och är otäckt lik far sin, säger Fahlcrantz

A: "Tycker du inte att pojken liknar mig"

B: "Jo alldeles förbannat! - - Stackars liten"

Strax efter jordbäfningen som förstörde S:t Francisco, samtalande vi på Tärnö om de hemska scener som der utspelades . Om hur jorden vacklade, husen störtade samman och allt insveptes i eld och rök under det att röfvarbanden plundrande och mördande, ströko omkring bland ruinerna – En af damerna, lilla tant Bina förstås, utbrast: "O hur rysligt! De arma människorna! – Tänk att inte få äta vid dukadt bord." – Di der otäcka naturkrafterna ha allt sin lilla betydelse, d'ä säkert det. – Detta är bokstafligen

sannt.

En annan gång talades det om den odödliga fru Dimander, hvarvid Bina inföll: "Hvem var fru Dimander? Min man kallade mig alltid för lilla fru Dimander."

"Hvem är Balder" frågade Bina". Balder är en korvett, sa jag – "En korvette? Hvad är en korvett då" "En liten korf" sa jag.

21 september ± 0 Walfrid K, postis Einar K.s något äldre broder har blifvit så smärtsamt berörd af att hans yngre bror fått högre aflöning än han sjelf, att han slutat upp med att besöka föräldrarna här i Vrena, förmodligen emedan han ej uthärdar åsynen af sin lycklige bror – Trefligt humör – mensklighetern är ett slödder och undantagen bekräfta regeln.

28 september ± 0 Auktion här i krokarna igår – bara skräp – Jag blef vemodig då jag såg med hvilken ömhet det gamla fattiggråbruna paret betrakta sina slitna fattiggråbruna lakan som sammansparade under ett långt lif nu skulle skingras.

Deras son som för mycket länge sedan emigrerade till Amerika, och som sedan dess ej varit hemma i Sverige, inköpte för åtskilliga år sedan det lilla hemtrefliga stället och gaf det till sina gamla föräldrar och då nu dessa ej längre äro i stånd att sköta det har han styrt om ett litet krypin i Nyköping åt dem der de lättare kunna få vård, hvarjemte de får behålla arrendesumman för gården – Vackert – den sonen hör till "undantagen" på föregående sida.

30 september ± (på grund af resan) – Reste till Wik, som verkligen är förtjusande vackert – och så väl hållet. Ett fel har det dock gemensamt med alla egendomarna vid sjökomplexet Långhalsen - Hallbosjön – Yngern – de genom sjösänkning uppkomna odrägliga, dyiga vasstränderna som lukta kvalmigt – synd att den lille älskvärde, godlynte, humoristiske Henning vid så pass unga år skulle gå bort från sitt vackra ställe som han nog älskade.

Det behagliga af en vistelse på Vik förhöjes af att der vimlar af hundrackor den ena rarare än den andra. Det är underbart

hvad hundar taga efter sina herrar – snälla herrar, snälla hundar, raska herrar, raska hundar – argsinta herrar, argsinta rackor. ²⁾

Taxen på Wik var den raraste gycke jag någonsin sett – om jag finge honom tror jag att jag gifte mig med tjocka Telda i Bergstorp för att skaffa honom öm och sedlig modersvård – Vore ej stort galnare än då Brukspatron Ljungqvist på Munksjö gifte sig med flickan Tenger emedan hennes morsa bryggde det bästa ölet i Småln.

Lilla Signe är sig så lik som hon var som ung att man kunde taga henne för ett ungdomsporträtt af henne sjelf, i behof af reovering. Sjelfva skrynklorna i hennes lilla nätta ansigte äro så fina som sprickorna i en gammal taflas fernissa.

Stora Signe är märkvärdigt väl konserverad och kör fortfarande med säker hand sitt spann af qvinliga kapphästar.

Tekla W's porträtt var skäligen poserad – har aldrig beundrat henne.

Då Erla låg på Sofiahemmet för undergående af operation – efter hvilken hon

dog, låg jag på Sabhatsberg för benbrott - kry som en mört förresten. För att muntra upp min gamle vän tillskref jag honom ett skämtsamt bref så svynaktigt som man gerna kan tänka sig. Någon tid derefter träffade jag lilla Signe som tackade för det roliga brevet som hon, på grund af broderns svaghet hade måst läsa upp för honom. "Vi skrattade hjertligt åt det, båda två. Tack."

Stora Signe skällde på den svenska gymnastiken som hon påstod befodra svankryggighet. Detta är bestämdt misstag. Den öfvar ju tvärtom mycket ryggen, hvarigenom dennas muskler utvecklas och möjligen förefintlig svankryggighet motverkas. ^{x)} De svenska gymnasterna klandrar just de utländska för deras svankryggighet. En lindrig svankryggighet hos qvinnor tycker jag är vackert – Den framhäfver den charm med hvilken qvinnorna regera verlden – Inte är det vacker att en qvinnas rygg ser ut som en fiolbotten, som ofta blir följd af stark snörning – eller en bräda (med ett qvisthål i ändan).

2 oktober ± 0. Marscherade till Stigtomta idag och åt middag på gästis – lite bättre än i Bettna men så hade jag också det vettet att begära

^{x)} Jag tycker att de svenska qvinliga gymnasterna äro alldeles för raka i ryggen – sakna ??????less

det enda som är ätbart på dylika ställen, bräckt skinka och ägg.

Ett stort antal "egna hem" ha vuxit upp kring Stigtomta, det ena smaklösare än det andra, ofta i en sorts snålsparig villastil. Den der frågan om "egna hem" är krånglig. I närheten af större samhällen der tillfälle till arbete i allmänhet ges, äro de bra, men inte skulle jag om jag vore arbetare våga bygga " eget hem" i en liten strunthåla. Der arbetstillgången helt och hållet är beroende af en eller annan fabrik, som när som helst kan gå öfverända eller förflyttas, i hvilket fall, jag står der med min kåk, som jag väl blir tvungen att sälja till underpris.

Jordbruks "hem" tyckas endast gå der jorden af en eller annan anledning kan fås till underpris, ty är den dyr blir räntan på det kapital som erfordras för dess inköp samt nödiga byggnaders uppförande så stor att det barkar åt skogen. Antag att 10 tunnland jord inköpes till 300 kr. pr. tunnland = 3000 och bonings- och uthus gå till 4000 blir räntan på hela den sammanlagda summan 1000 k. efter 3.6% 252 kr. = omr. 25 kr. pr. tunnland

hvilket är för mycket då arrendeafgiften varierar mellan 12-20 kronor – Ehuru jag hatar allt hvad som det minsta stöter på socialism, kan jag inte inse annat än att det voro välbetänkt om staten vid sidan af hem som under gynnsamma omständigheter kunna uppstå på egen grund, uppläte jord med fullt tryggad besittningsrätt mot ytterst lågt arrendeavgift – Hvad den möjligen förlorade på denna låga arrendeavgift skulle den taga igen i form af direkta och indirekta skatter, hvarjemte emigrationen skulle minskas, hvilket kanske vore den största vinsten.

En medelstor arbetarefamilj anses utbetala 60 kronor årligen i indirekta skatter till staten. Om denna helt och hållet fritt (hvilket alldeles ej vore lämpligt och ej heller kan ifrågakomma) skulle lemna ut 10 tunnland jord till en sådan familj, finge denna i alla händelser en sorts arrendeavgift af 6 kr.pr. tunnland, under det att, om ingen jord kan erhållas, familjefadern möjligen schappar till Amerikat och då kammar staten noll och får käringen och ungarna på halsen till på köpet.

Staten eller de korporationer som taga hand om "egna hems" rörelsen borde aflemna dem bebyggda. I Amerika har man börjat

gjuta betonghus i jernformar alldeles som man gjuter metallpjeser, som äro föremål för masstillverkning, i kokill – och lära dessa hus kunna framställas till en tredjedel af det pris som vanliga betinga (enligt Edison) under förutsättning af mycket stor tillverkning, ty jernformarna äro naturligtvis dyrbara. Om "egna hems" rörelsen tar fart komma många tusen hus att uppföras och då borde de Amerikanska gjutna husen kunna komma till användning. Vid en så stor tillverkning kunde naturligtvis åtskilliga olika modeller tillverkas, efter köparnes olika tycke och smak.

Fördelen med att hemmen levereras färdigbyggda, är, dels att de bli billigare, dels att egarna genast få taga itu med jordbruket istället för att under den första och svåraste tiden knåpa med byggnadernas uppförande.

Det påstås att de ädla människovänner som tagit egnahemsrörelsen om hand utnyttja den till sin egen fördel, jobba i tomterna – skoj. skoj. skoj i allt

3 oktober ± 0 Reste till Nyköping för att köpa surströmming åt mig och presten hvars passion för denna Theobroma är ett försonande drag hos honom. På stora hotellet satt handlingsman i Vrena – ett porträtt af gamle Kung Oskar. Tillsammans med ett par andra fattiglappar och intog en lukullisk luns, nedsköljd af finaste viner Svenskarnas mest framträdande drag äro bestämdt njutningslystnad, smak för lyx och begär att vräka sig. Stationskarlarna här i Bonnvrena med ca 1000 kronor inkomst gå klädda som unga sjöofficerare och äro reglementsenligt ålagda att alltid vara uppsträckta i hvita löskragar, och i denna svajiga utrustning rulla de silltunnor och fösa koknäckor dagen lång, under det att deras gelikar i det stormrika England se det som enkla arbeten, och endast skilja sig från sådana genom en uniformsmössa – och dock ha dessa Engelska stationskarlar antagligen högre aflöning än de svenska.

Är lyxbegäret skadligt eller ej för nationen och individen?
– Den vanliga ursäkten

för lyxen, att den skapar arbetstillfällen tycker jag ej är hållbar, ty arbetskraften kunde ju användas på bättre sätt än att slösas bort på onyttigt skräp, men lyxbegäret tvingar till ökad kraftansträngning för att kunna tillfredställas – höjer arbetsintensiteten, och härigenom kan lyxen gagna.

Den som super blir missnöjd med sin ställning, ergo sup, ty missnöjet är källan till alla framsteg och förbättringar.

”Det är brännvinet som skall civilisera negrerna” sade Waldau, och han hade rätt på sätt och vis. De äro nemligen så fenomenalt lata att endast deras starka begär efter alkohol kan drifva dem till att anstränga sig – de börja med att arbeta för att erhålla brännvin, sedan skaffa de sig andra nyttiga och roliga saker och till sist finna de att det lönar sig bättre att arbeta för sig sjelfva än för de hvita, och då äro de på rätta vägen mot civilisationen med alla dess välsignelser/???)

4 oktober ± 0 Surströmming med presten.

5 oktober ± 0 Surströmming ” Boström.

6 oktober ± 0 Ännu mera surströmming.

7 oktober ± 0 Surströmmingen spökar – Månne det kan kallas att dö i skönhet om man äter ihjäl sig på surströmming?

Då jag skröt med vår svenska surströmming inför min norske vän kaptainen fra Vardö ^{x)} smålog han öfverlägset och sa – ”Deres surströmming – det er jo mad for pott??? nej prøv paa vores rækkefisk, det er mad for mænd” – De fördömda baggarne, alltid vilja de ligga öfver. Då jag omtalade på Tärnö, med berättigad stolthet, att vi hade en etthundratvå års gammal käring i Helsingland, som var kry som en mört, inföll fru Artillerie kapteine Magnus, öfverlägset, att de i Trondhjem hade en som var hundrefire och ännu kryare utan att ange huru denna superlativa vigör yppade sig. Fru Magnus var norsk norska af ampraste certe och fenomenalt beundrad i politiken. Under middagen hann hon med att ge en resumé af verldshändelserna börjande med Rina och slutande med Förenta staterna, uti hvilken de olika länderna fingo tjenstgöra som planeter kring solen Norget.

^{x)} Han med lökmostern.

8 oktober ± 0 Praktisk vägledning i metersystemet ”En decimeter är ungefär så lång som handens bredd, en centimeter som nagelns bredd och en millimeter som den svarta kanten på nageln”.

Vännen Åbom, som, trots sin stolta ingenjörstitel, aldrig kunde lära sig metersystemet fick hvarje julafton – som han regelbundet tillbringade i föräldrahemmet – i present af sina talrika vänner och beundrare ett exemplar af den för folkskolor och jernvägsstationer afsedda väggkarta som grafiskt framställer metersystemet – som vännerna voro många samlades under aftonens lopp en riktig trafve af kartor i kakelugnsvrån, som festföremålet efter helgen afyttrade i en boklåda till underpris – karlen var nemligen obetingadt begåfvad med födgeni.

Svårt tillbud till olyckshändelse. Fanjunkaren, som reste in till Nyköping i morse återkom till Vrena med 6 tåget, spik nykter. Lyckligtvis hade han att passera fjärdingsman och skolläraren så att faran afvärjdes

och familjen hade den glädjen att återse sitt stöd i det vanliga stadsresehumöret.

Om en karl ser riktigt utlifvad och slapp ut tycka damerna här på landet att han är distingué. Samma smakriktning tyckes förresten äfven vara förherskande i Paris, der det lär finnas specialister, något påminnande om våra pedicurer och manicurer, som genom enkla medel kunna bibringa ett härjadt ansigte åt den friskaste och oskyldigaste bonnlasse.

Apropos sådana der distinguerade karlar, så äro aporna så obeskrifligt löjliga, emedan deras intelligenta drag, midt under de galnaste ställafora präglas af den djupaste Weltschmerz.

”Godt, men svinaktigt” sa apan kysste katten i rumpan”.

9 oktober + Matdag. Stort surströmmingskalas hos den gamle norrlänningen, en före detta sågverksförvaltare som skött sig och hoppoms äfven sågverket, så bra, att han kunnat dra sig tillbaka med så pass mycken kofva, att han obehindradt kan hängifva sig åt sin enda, men starka

passion, god och fin mat och dryck, som han frikostigt delar med sig af. Eja funnes det flera som denne ädle välgörare här i trakten så kunde lifvet trots allt var värdt att lefva. Festen, som afåts på verandan på grund af surströmmingen var serdeles vällyckad; dock hvilade det någon förstämning öfver sällskapet emedan fanjunkaren höll sig kaf nykter hvilket nog smärtade den präktige verlden, trots det att skolläraren och nämndeman Kalson på Berga gjorde hvad de kunde för att få honom att glömma denna lilla taktlöshet.

10 oktober ± 0 Det förefinnes en skriande orättvisa i den svenska lagen att våld mot person straffas löjligt lindrigt och, hur skall jag säga ”öfverdrifvet starkt sjelfförsvär” alldeles för hårdt. Om jag angripes af en bof har jag ej rättighet att i sjelfförsvär döda honom såvida ej ögonskenlig fara för mitt eget lif förefinnes – måste således tåligt utsätta mig för att bli sönderslagen,

kanske lemlästad för alltid. Om jag blefve anfallen af en apache, skulle jag icke ett ögonblick tveka att skjuta ner honom ^{x)}, pro primo, emedan jag värderar min egen näsa eller mina egna ögon långt mera än hans lif, pro secundo, emedan han ej har ett dugg att göra med min näsa – låt bli min näsa så låter jag bli att skjuta – pro tertia, emedan det vore en sann njutning att knipsa honom, aldrahelst som jag visste att jag dermed gjorde samhället en tjenst. Diverse äldre damer med och utan böxer hålla före att man ej har rättighet att taga en människolif, emedan möjligheter till framtida bättring och dermed sammanhängande evig lycksalighet derigenom för henne omöjligöres. Bofvens eviga fördömelse eller eviga lycksalighet skulle således bero på om han råkar på en behjertad man eller en mes, det vill säga, på en ren tillfällighet.

Detta pjåsk, att man ej har rättighet att taga en människolif emedan möjligheter till bättring afskäres, användes i synnerhet som argument mot dödsstraffet – Låt

^{x)} I Chicago lär det ju föreslagits att utdela en belöning af 100 dollars till dem som i sjelfförsvaret döda apacher

oss genom ett exempel söka få klart för oss detta arguments värde. Antag att en bof begår ett mord på Tysk-Ryska gränsen. Om brottet begås 1 meter vester om gränsen blir han hängd, antagligen obotfärdig – sker det deremot 1 meter öster om gränsen får han liftstids straffarbete i de Sibiriska grufvorna och kan möjligen förmås till ånger – i förra fallet kommer han till Helvite, i det senare till Himmelriket – Är det icke en grof hädelse att tro den ”allvise” och ”gode” Guden skulle låta ett afståndsskilnad på 2 meter bestämma om ett af sina ”älskade” barns eviga väl eller ve??

Somliga förneka dödsstraffets afskräckande verkan – Detta är obegripligt för mig – nog skulle jag åtminstone bra mycket hellre tillbringa några år i ett bekvämt fängelse ^{x)} (de flesta brottslingar bli ju benådade och kunna sedan om deras brott varit intressant uppträda på Varieté) än utsätta mig för obehaget att bli nackad.

^{x)} I de franska fängelserna få fångarna vin till maten – Eja vore jag der för icke vanärande brott.

Sedan presidenten Fallieres under en följd af år konsekvent benådat alla dödsdömda, till och med den gemene bof som skändade och mördade sin intime väns 8 årige dotter, ansåg hrr. mördare i Frankrike att lifhanken var tryggad och mordet tillogo fruktansvärdt. Ett par skurkar som hade begått åtskilliga mord, dömdes till döden, men togo lifvet gladt i afvaktan på den sökta benådningen som de ansåg sig ha som i en liten ask, åto, drucko, spelade kort och uppgjorde planer för framtiden i Cayenne tillsammans med sin skrallor.

– Så inträdde en afton ett par tjänstemän till de glada kurrarna och underrättade dem om att deras nådeansökan afslagits – Vederbörande föllo ihop som trasor på golvet – det skulle gjort mitt onda hjerta godt att se. Jag tycker denna scen skulle vara tacksam för en målare – De allvarliga tjänstemännen, den mystiska belysningen i fängelsehvalvet, vinbuteljerna, kortlapparna i de smutsiga förbrytarhänderna – hångrinet som viker för dödsångest i de härjade apache-fysionomierna – skrallorna bör naturligtvis också vara med.

De franska fångarnas vindrickning kommer en att tänka på Hugo Nisbeths lefnadsfilosofi som utmynnade i att ”Menniskan måste dricka vin till maten, sak samma hur det anskaffas, stjäla i värsta fall men vin till maten måste du ha” – och jag stackare som under åratal ej smakat annat vin än påtvin till 80 öre halfstöpet!

För att skaffa sig kofva till detta absolut nödvändiga matvin startade Nisbeth tidningen Figaro med ett aktiekapital af 150 000 kronor fördeladt på 300 aktier a 500 kr. stycket som purrades på en mängd affärsmän och industriidkare i Stockholm mot löfte att de skulle få annonsera gratis i tidningen för den summa de tecknat – Det var ju fair play och omkring 300 Agustar togo en aktie hvar – vi också – och drogo sta med ståtliga annonser. Då aktiekapitalet var uppsupet, blef det bolagsstämma på hvilken hufvudredaktören och verkställande direktören (Nisbeth) framlade ställningen – inga tillgångar och 300 uppsupna aktier – som ingen af oss egentligen hade förlorat något,

vi hade ju fått valuta i annonser, gåfvo vi styrelsen (Nisbeth) discharge och bjöd den (Nisbeth) på middag, der glädjen stod högt i tak – se så sköta de kungliga svenskarne affären.

12 oktober ± 0 Doktor Bratts förslag att inbitna alkoholister skola bestaffas med fängelse eller internering – väl närmast internering om de berusa sig, tror jag icke på – det är så dags att straffa en sinnesrubbad man – De böra åläggas att aflägga nykterhetslöfte och om de bryta detta, sak samma om följden blir berusning eller ej, interneras, det blir då blotta förtärandet af spirituosa, ej sjelfva berusningen, som bestraffas. Äfven den mest inbitne alkoholist känner nemligen ej behof af sprit sedan den han har i kroppen genom lämplig behandling utlösts, men mister herraväldet öfver sig sjelf vid förtärande af en ny dosis deraf, hvarföre detta bör förebyggas, och jag kan ej tänka mig annat än att en normal man, som den urlakade alkoholisten är, betänker sig två gånger innan han utsätter sig för till exempel sex månaders internering för nöjet att svepa en nubbe som han ej har det minsta behof af. Har han deremot fått i sig första droppen är gardet uppgifvet – han gripes af sin passion, förståndet omtöcknas och han låter ej hejda sig af någonting.

”Klämmen” af hvad jag här ofvan sagdt är, att vid behandling af alkoholister, förtärandet af alkohol och ej dess följd, berusningen, bör bestraffas med internering och det är tamefan visdomsord.

”Denna lilla solbelysta bergstopp, som det är så lätt och angenämt att krafla sig upp på och ännu lättare att dimpaner ifrån”. (Doktor Kleen om spriten).

”Gift dig” sade den gamle förståndige äkta mannen, ”ty för en gammal ungarl finnes ingenstädes någon trefnad, under det att den gifte åtminstone alltid trifs på krogen”.

”Är du lycklig” sade den färska enkan till sin mans vålnad. ”Ack ja, mycket lyckligare än under vårt 20 åriga äktenskap” – ”Då är du i Himmelen?” – ”Nää i Helvite”.

Herrn: - ”Har just fått bref från Kalson – han ligger i Lysekil och säger att han känner sig som om han vore i Himmelriket”.

Frun: ”Roligt att höra, frun är väl med?”

Herrn: ”Du måtte ha en förbannadt egendomlig föreställning om Himmelriket”.

13 oktober ± 0 Kampen för tillvaron är nödvändig för rasens bestånd – ja om den utkämpas på ett naturenligt sätt, så att de andligen och kroppsligen bäst utrustade individerna få större utsigt att fortplanta sin ras än de mindrevärdiga, och detta torde nog i stort sedt vara fallet inom arbetsklassen och förblifva så, åtminstone tills den socialistiska eller kanske rättre sagdt det kommunistiska samhällsordningen efterträtt den nuvarande – men inom de högre klasserna är det de hänsynslösa och skojarne som knuffar sig fram och det är tvifvel underkastadt om detta höjer rasen i längden.

Damernas största nöje här i Vrena är att gå ner i Brygghuset och syna hvarandras tvätt. Min stolta uppsättning af nya Lahman underkläder har "created quite a sensation" och lär var allmänna samtalsämnet vid kafferepen. Men så var det också på tiden att jag skaffade mig den. Jag blef rent af patriotisk då jag beskådade mina gamla tvättkläder förut. – De påminte om våra stolta troféer i Riddarholmskyrkan.

Ett förträffligt och lättvindigt sätt att splitsa hop spräckta kalsonger och skjortor är att på lämpliga

afstånd applicera säkerhetsnålar – att tråckla ihop dem med simpelkort är ännu bättre, men stöter på pedanteri, hvilket jag afskyr. Vid strumpstoppning bör man iakttaga att väl draga till tråden härigenom besparas arbete, tid och tråd idet att ett hål, stort som en specieriksdaler, reduceras till en 10 öringars dimensioner. Är strumptån alltför illa medfaren, bör man klippa af den och tråckla ihop luckan med simpelkort.

Scott skapade den stolte högländaren

Fenimore Cooper den ädle indianen

Beecher Stowe den gode negern

Svenska guvernantsjalar den käcke Norrbaggen

– Hvarenda svensk känner till Tordenskjold men våra egna sjöhjeltar af samma skrot och korn, käcka fregattkaptener, sådana som Pilander, Uggla, Horn med flera hade vi ej stort reda på förr än Kungl. Flottan började att uppkalla sina kryssare efter dem ^{x)} – Vi svenskar glömma att det är ej nog med att segra, man måste äfven besjunga sina segrar, och i den konsten äro norrbaggarne mästare.

^{x)} Allesamman, Tordenskjold och svenskarna äro dock småbarn mot Sir Francis Drake, som var faen sjelf.

1) Vid en fest som några kulturmenniskor ställt till för Drachman i en liten dansk brackhåla, låt oss säga Stubbekjöbing, höll denne, på grund af ett vad ett långt, från början till slut komplett idiotiskt tal till de nedanför festlokalens veranda församlade urinnevånarne – rappakaljan mottogs med hänförelse och Stubbekjöbings Kurir tackade dagen derpå i entusiastiska ordalag den store diktaren för det att han låtit staden innevånare njuta af sin glänsande vältalighet.

Vid ett liknande tillfälle på Djurgården skulle folkskalden Pehr Thomasson hålla tal till populacen, men var så illa full att Harald Vieselgren måste vikariera med ett på bredaste skånska och i Pehr Thomassons stil hållet tal som lär ha varit något non plus ultra i befängdhet – Populacen jublade och Pehr Thomasson gret af rörelse öfver sin egen vältalighet.

Pehr Thomassons försvenskning af vagabond till vagabonde är briljant.

2) Jag var en gång bekajad med en oerhörd björnliknande St Bernhardsvalp som jag försökte purra på en ung norrlandsfru som ansåg sig behöfva en respektingivande beskyddare der uppe men det blef intet köp af, ehuru hon adorerade drullen, emedan jag råkade nämna att han, fastän snäll och godmodig förresten, ej kunde tåla fulla karlar.

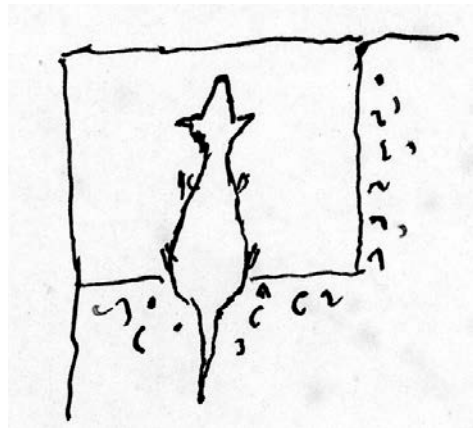
Frun förklarade att i så fall måste hon med ledsnad afstå från honom, då hon ju ej gerna, för hans skull, kunde låta skilja sig från sin man.

Axel B. hade ett helt litet hundkräk, som, för hvar gång han ätit omåttligt, hvilket regelbundet inträffade tre gånger om dagen, samtidigt med att hans herre gjorde detsamma, morrade ilsket emedan han trodde att någon knep i hans lilla trinda mage.

3) Man baxnades i ungdomens vår öfver att

uti det gamla Sparta stöld ej ansågs för skamlig såvida den ej upptäcktes och bestraffades – men Herre gud, det är ju precis som hos oss inom det tjugonde seklets upplysta, kristna samhällen.

4) Smala biffen var som sagdt berömvärdt proper – Han sprang fritt omkring i rummen för att hålla efter kackerlackor, centipeds, skorpioner och dylikt frat och till hans bekvämlighet hade vi i ett hörn af rummet placerat en sandlåda, som det lilla snälla djuret vid behof begagnade sig af, dock så att han alltid omsorgsfullt sträckte stjärtamentet ut öfver lådkanten.

Gusigne krypet.